

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Conclusio circa modum concurrenti gratiæ excitanti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

III. *Positum in aliquo vero sensu gratia excitans dicitur adiuuans.*

Moraliter tantum, non physice gratia excitans dicitur ad consensum.

IV. *Uterius ostenditur gratia excitantem non concurrere effectiue ad consensum.*

V. *Gratia excitans, moraliter tantum concurrat ad consensum.*

VI. *Visio beatifica intentionaliter tantum concurrat ad amorem beatificum; ergo idem est de cognitione abstracta in uia.*

Uterius declaratur quomodo gratia excitans non concurrat effectiue ad consensum.

Dico ulterius, ipsam gratiam excitantem, quatenus existens in homine mouet & allicit eum ad consensum, posse non incongrue censerem gratiam adiuuantem, cum uere det vires ad consensum elicendum, & consequenter ad illum finem uere & proprie conductit, ac iuvat, non quidem physice influendo, ut uult Molina in Concordia, q. 14. art. 13. d. 38. Bellarminus lib. 1. de Gratia & Libero arbitrio, cap. 13. Lessius de Auxiliis, cap. 2. & alii nonnulli; cum enim in Concilio Tridentino, & Viennensi sub Clemento V. definiatur ut probabilis, & sanctis Patribus conformius, dari in homine iusto habitus supernaturales, seu infusos, & praterea requiratur gratia excitans, seu sancta aliqua illuminatio, & inspiratio (habitus quippe habent se mortuo modo, nec ad excitationem, quam hic requirunt Theologi, sufficient) hoc, inquam, cum ita sit, non uidetur gratia excitans posse ad actum consensum concurrere effectiue; superflua siquidem in ea foret huiusmodi uirtus, cum habitus supernaturales id abunde praesentent.

IV. Addo, si gratia excitanti tribuatur uirtus concurrendi ad actum consensum effectiue, superflua fore uirtutem effectiuam in habitibus supernaturalibus, praesertim cum hi auctores asserant gratiam excitantem seu sanctam illam cogitationem habere per se uirtutem sufficientem adaequatam ad actus illos supernaturales producendos, & de facto eos aliquando producere; ergo frustra statuitur uirtus haec effectiua in habitibus supernaturalibus, cum uirtus illa sit frustra, quae semper supponit uirtutem sufficientem ad effectum.

V. Probabilis ergo est, quod asserat Suarez lib. 3. de Auxiliis, cap. 4. num. 10. gratiam scilicet excitantem seu cogitationem illam congruam non concurrere physice & efficienter ad consensum, sed intentionaliter solum, & in genere causae moralis, tum ob rationem iam positam, tum quia in naturalibus cognitio non alio modo quam intentionaliter concurrat ad uolitionem proponendo, scilicet obiectum.

VI. Hoc idem tertio probatur: visio enim beatifica, quae est supernaturalis, determinat ad amorem in patria, & tamen requiritur & statuitur ab omnibus habitibus Charitatis; ergo visio ad amorem illum non concurrat effectiue. Dices requiri habitum Charitatis ex parte potentiae; visio enim tenet se ex parte obiecti, utpote illud representans. Contra primo: non est necessarium ut obiectum concurrat efficienter ad amorem, sed ad solam cognitionem, unde ortum habuit commune illud dictum Philosophorum, ex obiecto & potentia paritur notitia. Contra secundo: si visio & cognitio teneant se solum ex parte obiecti, ergo nunquam potest gratia excitans, seu cogitatio illa a Deo immissa producere per se adeo quate consensum, cum ulterius requiratur aliquid eleuans ex parte potentiae, & tamen hi auctores ideo solum cogitationi tribuunt concursum effectiuum, ut scilicet producat per se consensum in absentia habitus. Tandem gratia excitans non semper uidetur esse de eodem obiecto cum consensu, sed aliquando ex cogitatione de misericordia uel iustitia Dei, de poenis inferni, gaudio beatorum &c. mouetur quis ad contritionem, & varios aliarum uirtutum actus elicendos.

SECTIO QUARTA.

Conclusio circa modum concurrendi gratia excitantis.

GRATIA itaque excitans, seu cogitatio illa ad gratiam adiuuantem in genere causae solum moralis, & intentionalis spectat, non Physica. Quando autem non habet adhuc quis habitus infusos, difficultas est, quid concurrat per modum gratiae adiuuantis, physice eliciat actum contritionis uerbi gratia, uel amoris, aut alterius uirtutis. Suarez citatus cum aliis asserat, actus harum uirtutum in eo casu produci per extrinsecam Dei assistentiam, quod licet supra Disp. 14. sect. 3. & 4. cum eodem Suariorum, Vasquez, Molina, Valentia, Arrubale, Sales, Tannero, Fericce, Maratio & communi sententia existimauerim non esse impossibile, ut uolunt Thomistarum, & recentiores nonnulli, de facto tamen connaturalius uidetur, ut fiat per auxilium aliquod intrinsecum transiens, seu secundum diuersas suas partes fluens: ideo namque in peccatore relinquuntur habitus Fidei & Spei, ut nimirum actus illarum uirtutum connaturalius orientur intrinsece ab illo subiecto, ergo similiter dicendum uidetur ad reliquas etiam operationes aliarum uirtutum, quarum non manent habitus, connaturaliter elicendas infundi debere auxilia quaedam intrinseca, seu qualitates eiusmodi transeuntes, horum actuum effectiua.

Obijciunt auctores primae sententiae Concilium Tridentinum affirmans ses. 6. cap. 5. nos gratia excitanti assentiendo, eidem cooperari, ergo & illa nobis etiam cooperatur, cum sint correlatiua, ergo etiam physice nobiscum ad consensum concurrat. Contra primo: idem Concilium sessione 6. cap. 10. asserit, in iustificatis habentibus habitus infusos, fidem ad actus uirtutum ab iis elicitos cooperari, & tamen non alio modo concurrat fides ad actus charitatis, humilitatis, religionis &c. quam intentionaliter, proponendo scilicet obiectum, & per hoc uoluntatem alliciendo ad honestatem in obiectis illis, aut actibus amplectendam. Contra secundo, hoc siquidem probaret contra aduersarios, gratiam excitantem concurrere efficienter ad consensum, seu actus bonos, ut desiderium beatitudinis, odium peccati &c. quatenus impedit beatitudinem & alios huiusmodi, etiam quando adest habitus infusus, seu principium illorum elicitorum sufficiens: nam hi actus in peccatore secundum communem sententiam Theologorum elici possunt ab habitu spei.

Respondetur itaque, tam gratiam adiuuantem, quam excitantem ad actum bonum, seu consensum concurrere, & nobiscum ad eum cooperari, sed utramque in suo genere, illam physice & efficienter, hanc moraliter, suadendo nimirum & alliciendo, consulens siquidem & suadens, ei semper cooperari dicuntur, qui operationem aliquam, homicidium exempli gratia, aut quid simile, ejus inductione perpetrat. Nec obstat quod Concilium ibidem asserat gratiam & excitare & adiuuare; licet namque utrumque munus gratiae tribuat, non tamen quidquam ibi dicit, utrum necne inter se distinguantur.

I. *Gratia ergo excitans non physice, sed in solo genere causa moralis & intentionalis concurrat ad consensum.*

Connaturalius elicitur utrumque auxilium intrinsecum, quam per assistentiam extrinsecam.

II. *Quae sententia dicit Concilium Tridentinum non assentiendo cooperari gratia excitanti.*

Sequitur contra aduersarios gratiam excitantem concurrere efficienter, etiam quando adest habitus infusus.

III. *Tam gratia excitans quam adiuuans concurrat ad consensum, illa moraliter, haec physice seu efficienter.*